

DRAUGAS

(LITHUANIAN DAILY FRIEND)

No. 205

2c A COPY

CHICAGO, ILLINOIS, PENKTADIENIS, RUGP. (AUGUST) 29 D., 1924 M.

2c A COPY

METAL-VOL. IX

KAS PASAULY SUKELIA KARUS?

PRINCAS KUNIGAS SAKO, KAD MODERNINĖ KULTURA.

Žmonės atsitolinė nuo Kristaus mokslo.

COLOGNE, rugp. 28. — Žinomas iš gilaus savo pamaldumo Saksonijos princas kunigas Maksimilijonas, Freibourgo Universiteto (Sveicarijoje) profesorius, vokiečių spaudai parašė straipsnį, kurs sukėlė daug komentarių. Už karų sukūlimus princas kunigas apkaltina moderninę žmonių kultūrą ir nuo Kristaus mokslo atsitolinimą.

„Jei žmonija nori,“ rašo jis, „savo mintimis grąžinti ramybę, pirmiausia ji privalo atgauti kiek nors originalės Sv. Pranciškaus dvasios. Tos dvasios nors dalį reikalinga įnešti į aukštesnės žmonių sferas. Kokia svarbiausia šių karų priežastis? Tai perteklius, taip pat perdėtas gyvenimo iškėlimas, kitaip tariant, moderninė kultūra.

„Visa mūsų moderninė kultūra iškelia karus. Šiandien visos mūsų įstaigos yra tokios, kad jos, rodos, provokuoja karus. Dėlto, jei mes norime apsaugoti karų, privalome pertraukti ryšius su šiandieninio gyvenimo maneromis ir su šiandienine pasaulio tvarkos sistema.

„Reikalinga mums dar ko daugiau. Mes norime visai kitoniškos kultūros. Žmonijai esant šiandieninė padėty, taikos negalima laukti. Reikia prisidėti kiekvienam platinai Kristaus doktrinas ir Sv. Pranciškaus neturto ir nusizeminimo meilę.

„Tik su tikrąja Sv. Pranciškaus dvasia galima grąžinti žmonių klasių tarpe taiką. Tos rūšies taika bus artima Kristaus dvasiai. Turtiniai žmonės neturi, bet gerbiami kaip stabai, gi neturteliai žeminami. Kitaip elgiantis mes neturėsime taikos nei ant žemės, nei jos nerasime amžinatvėje.

„Žmonės šandien per daug atsikyrę nuo gamtos ir prisirišę prie karų, kadangi karai yra priešgamtiniai dalykai.

BANKOS PREZIDENTAS KALĖJIMAN.

MADISON, Wis., rug. 29. — Vietos nacionalės bankos buvęs prezidentas Rohlf federalio teismo nubaustas 8-ms metams kalėjimo.

Teisme jis pasisakė kaltas išeikvojęs apie 200,000 dolerių bankos pinigų.

O R A S.

CHICAGO. — Anot oro biuro, šandien pastovus oras; maža atmaina temperaturoje.

Francija Sustabdo Lenkams Paskolą

Apie Tai Painformuotas Lenkų Ministeris

Gali Lenkai Gauti Privačių Paskolų

TEČIAUS FRANCIJOS VALDŽIA NEDUOS SAVO GARANTIJŲ

PARYŽIUS, rugp. 29. —

Lenkų užsienių reikalų ministeris Skrzyński, keliaudamas Genevon, pirmiaus užsuko Paryžium. Jo tikslas čia buvo patirti, kuomet francūzų valdžia, kaip žadėjusi, paskolins Lenkijai 100 milijonų aukso frankų. Tie pinigai lenkam labai reikalingi baigti savo armijai išrengimą ir atlikti kitus svarbius Lenkuose darbus.

Francūzų užsienių reikalų ofise lenkų ministeris tečiaus diplomatiniai ir mandagiai painformuotas, kad šandien Francijoje veikia nauja valdžia, ir ta valdžia turi jau kitoki nusistatymą. Ji nusprendė sulaukyti žadėtą lenkam paskolą.

Sakyta Skrzyńskiui, kad Francija ateity pinigų neskolysianti ne vien lenkam, bet ir kitoms mažosioms valstybėms.

Svarbiausia to nusistatymo priežastis, tai tuščias Francijos iždas. Antra, pačiai Francijos valdžiai pinigai reikalingi.

Lenkų ministerį apėmė baimė ir jis ėmė teirautis, ir klausinėti, ką dabar Lenkija darys.

Jam duota suprasti, kad lenkai gali privačiu keliu skolinti iš francūzų bankų. Tečiaus francūzų valdžia bankams iš savo pusės neduos jokių garantijų. Be garantijų gi nėra paskolos.

Kuomet ministeris Skrzyński susirupino, tuomet patsai premjeras Herriot jį suramino, kad, girdi, tas Francijos nusistatymas nepanaikina francūzų draugingumo link Varšavos valdžios.

Vieton vykti Genevon, ministeris Skrzyński ar tik negryž Varšavon su „linksma“ žinia.

PAŠTŲ UNIJA SUMAŽINO SIUNTIMO RATAS.

Laikraščiai perpus pigiau bus siunčiami.

STOCKHOLMAS, rug. 29. —

Universakė Paštų Unija, čia turėjo aštuntąjį kongresą. Kaip biznieriškai taip laikraštininkai šiam kongresui gali sakyti ačiū už geruosius tarptautinius santykius, kuriuos Unija tų ir kitų naudai palaiko.

Šis kongresas grąžino pirm karines siuntimo ratas ir sumažino lėšas laikraščių persiuntimui. Už keturias uncijas laikraščių bus imama vienas centas. Šandien už dvi uncijas vienas centas. Naujos ratos ims veikti pradėjus lapkričio 1, 1925 m.

Suv. Valstybių ratos už pirmos klasės siuntinius nepaliesios. Nes Suv. Valstybės ratų nepadidino kaip buvo nutarta Madrido kongrese 1920 metais.

Siuntimo ratų sumažinimą pripažino ir padarytą tarptautinę sutartį pasirašė 37 atskirios valstybės. (Tas paliečia pirmąją ir antrąją paštos klases.

Iš Amerikos laikraščiai perpus pigiaus bus vežami Europon pradėjus lapkričio 1, 1925 m.

Kitas iš eilės Universalės Valstybės.

Paštų Unijos kongr. įvyks Londone 1929 m.

Šimet suėjo 50 metų, kaip ši tarptautinė unija įkurta.

ARESTUOTI 4 KALĖJIMO SARGAI.

MONTREAL, Que., Kanada, rugp. 29. — Iš Bordeaux kalėjimo mėgino pabėgti miriop nubaustas žmogžudis Serafini.

Jis buvo išplėšęs kalėjimo lange geležis ir jau ardė muros sieną, kuomet kalėjimo viršininkas pastebėjo tą desperatinį darbą.

Keturi kalėjimo sargai tuo jaus areštuoti už nepaprastą tarnyboje apsileidimą.

Serafini paeina iš Detroito, Mich. Su kitais 5 piktadariais jis nužudė vienos bankos pasiuntėją. Visi suimti. Ir tuos penkis teismas nubaudė miriop.

Kanadoj žmogžudžiams nėra pasigailėjimo.

DAUG BRITŲ NORI PAKLIUTI AMERIKON.

LONDONAS, rugp. 29. — Kadangi Anglijoje nedarbas išnaujo eina didyn, tad auklų gaminimo dirbtuvių apie 3,300 mechanikų darbuojasi gauti progos keliauti Amerikon. Jie nori pakliuti į S. Valstybes.

CHICAGIEČIAI SUPEŠĖ HOMESTEADIEČIUS

(„Draugui“ telegrama).

Lietuvos Vyčių 13 kuopa per Seimą lošė su Homestead L. Vyčių stipriausiu tyumu. Chicagiečiai laimėjo 19-10. Tai „good“ game.

F. L. Savickas.

LIETUVOJE

LIETUVIŲ TEATRO JUBILIEJUS.

Rugpjūčio mėn. 8 d. sueina lygiai 25 metai, kaip buvo suiruotas dideliais vargais pirmas viešasis lietuvių vaidinimas Lietuvos žemėje, tasyk Rusų valdžios vergiamojėje butent, Palangoje, kur buvo suvaidinta tą syk tebegyvo dar Dr. L. Veineikio ir kitų rūpesčiais Keturakio „Amerika pirty.“ (Tam svarbiam lietuvių teatro ir apskritai mūsų kultūrinio gyvenimo įvykiui paminėti Palangoje su sidarė tam tikras komitetas, į kurį įeina: Kretingos apsk. Tarybos pirm. Dr. L. Veineikis, p. A. Janulaitis, gen. V. Nagevičius, Valst. Dramos Teatro Direktorius Luidas Gira ir to teatro artistas P. Kubertavičius. Paminėjimas komiteto del techninių aplinkybių nukeltas į šeštadienį, rugpjūčio mėn. 9 d. Tos dienos vakare Palangos vasaros teatre Valstybės Dramos Teatro artistai suvaidins S. Čiurlionienės „Aušros Sūnus,“ be to, p. A. Veineikis ir Janulaitis paskaitys savo atsiminimus apie lietuvių teatro pradžią. Be abejo, lietuvių visuomenė, ypač teatro organizac. pagerbs tas svarbias sukaktuves sveikinimo telegramomis, jei negalės savo atstovų atsiųsti. Ant rytojau sekmadienį, po pamaldų „Aušros Sūnus“ bus lošt, apylinkių sodiečiams; gi po spektaklio bus suruošta didelė manifestacija, eiseną į istorines Palangos vietas su prakalbomis ir orkestru. Apylinkės lietuvių organizacijos kviečiamos dalyvauti organizuotai su savo vėliavomis, choralis ir tt. Tokia manifestacija Palangoje, Klaipėdos krašto pasieny, turėtų didelės svarbos tautinio auklėjimo atveju, ypač — Mažajai Lietuvai, taigi norima, kad ji kuopuikiausiai pavyktų. Paskui, vakare (sekmadienį) numatomas didelis pasilinksminimas — vaikštynės pajūry su orkestru ir fejerverkais. Tam tikri plakatai ir lapeliai plačiai paskleisti iš anksto po visą apylinkę ir visame Klaipėdos krašte. Taigi reikia tikėtis didelio žmonių suvažiavimo. Pravartu, kad tas dienas atvažiuotų ir iš Kauno bei kitų Lietuvos miestų dalyvauti tose iškilmėse ir ta proga mažiausiai prasivėdinti gražiausiam Baltijos pajūry.

GOVERN. BRYAN DARBININKŲ KLAUSIME

DARBININKAMS SENATVE TURI BUTI APDRAUSTO.

Paskelbė net proklamaciją.

LINCOLN, Neb., rugp. 29. — Prieš besitartinančius rinkimus visi nori but geri darbininkams.

Nebraska valstybės gubernatorius Bryan, kandidatas į Suv. Valstybių vice-prezidentus iš demokratų partijos, paskelbė proklamaciją Darbo dienos minėjimo klausime.

Proklamacijoje gubernatorius pažymi, kad darbininkai tauoje skaitosi svarbiausias elementas, tečiaus kaip toki jie visų nepripažįstami.

Sako, šandien nebeapankama darbininkams 8 valandų darbo dienoje. Jie už savo darbą turi gauti ne vien atininkamą gyvenimui užmokesnį, bet dar pridedą senatvę.

Kontraversijas kapitalo su darbu turėtų spręsti tam tikri federaliai ir atskirų valstybių tribunalai. Pirm pakelsiant streikus turėtų įvykti tyrinėjimai su tikslu grąžiuoti sutaktinti.

Gub. Bryan pareiškia, kad Darbo diena, tai tikrai darbininkų šventė. Toje dienoje darbininkai turi apsvartyti šiandieninę savo padėtį ir ateitį.

ALUS STIKLAIS NEPARDAVINEJAMAS.

WINNIPEG, Man., rugp. 29. — Manitobos provincijos, Kanadoj, svaigųjų gėrymų komisija uždraudė pardavinėti alų stiklais.

Galima žmonėms alų pirkti šiaip ar kitaip, bet ne stiklais ir ten negerti, kur parkama.

Ta pati komisija išsprendė, kad vienam žmogui per savaitę leidžiama pirkti ir suvartoti tik 24 kvortas alaus.

Taip čia tvarkoma svaigųjų gėrymų pardavinėjimas.

FRANCIJA TURES MANEBRUS.

NANCY, rugp. 29. — Ateinančią savaitę Vokietijos pasieny Francija turės didelių militarinius manebus. Su-traukiama galybės armijos. Žymią manebruose rolę turės aeroplanai.

SU BOLŠEVIKŲ TRAUKINIŲ ŽUVO 40.

ODESSA, rugp. 29. — Ekspresinis traukinis iš čia Maskvon važiuodamas už 200 mailių nuo čia nušoko nuo bėgių.

40 asmenų žuvo ir daugelis sužeista.

Nelaimė įvykusi, sakoma, trukus vienam bėgiui.

KINIJOS ARMIJOS KOVOS LAUKE

SHANGHAJUS ATKIRSTAS NO PEKINO IR TIENTSIN

SHANGHAI, Kinija, rug. 29. — Kituomet Kinija paskelbta respublika. Nuo to laiko prasidėjo valstybei įvairios nelaimės.

Nelaiminga šalis buvo turėdama autokratinę valdžią. Paskelbus respubliką kurkas pablogėjo.

Kilo civilis karas. Valstybė teorijoje skaitosi viena. Bet praktikoje ji suskaldyta į daugelį dalių.

Oficialiame termine Kinijoje valdžia viena. Tai Pekino valdžia. Bet tikrenybėje čia kuone kiekviena provincija savitai valdosi.

Nėra nei mažiausio susiklausimo. Kiekvienas gudresnis kinas politikierius siekia viršenybės. Veda kovą išimtinai savo naudai. Kurie miniose turi daugiau įtakos, tie skelbiasi fikrais valdovais, nepriklausomais centralinei valdžiai.

Štai Kiangsu ir Chekiang provincijų gubernatoriai jau ilgą laiką kovoja už pirmenybę. Tas ir kitas turi armijas. Šandien jiedu tas armijas siunčia kitą prieš kitą kovos laukan.

Tas kovos laukas, tai Shanghaians apylinkių plotai. Abi dvi armijos kita nuo kitos yra vos už kelių mailių ir kas valanda pratomas kruvinas susikirtimas.

Kaip čionai, taip visose apylinkėse paskelbta karo patis. Pabėgėliai iš visų pusių skaitlingiausiais būriais traukia ant Shanghaians.

Šandien Shanghaians negali jau geležinkeliais ir kitokiomis priemonėmis susisiekti su Pekinu ir Tientsin.

Įkurta cenzura. Vietos geležinkelio stotis užimta kariuomenės. Kalbama apie galimą reikalingų armijai daiktų rekviziciją.

Atokiau nuo čia gyveną svetimsaliai apimti baimės. Kinų prekybos rumai čia turi sesiją. Darbuojasi kokos, tie skelbiasi fikrais valdovais, nepriklausomais centralinei valdžiai.

Tuotarpu Kinų Raudonojo Kryžiaus kuopos rengiasi gelbėti sužeistiems.

Pekino valdžia neturi reikalingų pajėgų sustabdyti tą keliamą valstybėje triukšmą.

Tokia tai nelaiminga šalis Kinija.

DU KUNIGU NUSKENDO.

MARSHFIELD, Mass., r. 29. — Sunrise jūros pakrašty nuskendo du katalikiški kunigai, Chittick ir Kehane, abu iš Bostono, begelbėdami kitu du skęstančių žmogų iš savo burio.

KARO LAIVAI SHANGHAJUS PUSĖN.

SHANGHAI, rugp. 29. — Suv. Valstybių karo laivai atplankia į šiuos Kinijos pakraščius saugoti svetimsalius, kuomet kinai lordai žada pakelti savitarpinę kovą.

FRANCIJA MAZINS IŠLAIDAS.

PARYŽIUS, rugp. 29. — Francijos valdžia išsprendė kiek galima mažinti visas valstybės išlaidas.

PINIGŲ KURSAS.

Rugpjūčio 28 d., 1924 m.

Lietuvos 100 litų		\$10.00
Anglijos 1 sterl. sv.		4.48
Prancūzijos 100 frankų		5.39
Belgijos 100 frankų		4.99
Sveicarijos 100 frankų		18.77
Italijos 100 lirų		4.42
Čekoslovakijos 100 kronų		3.00

Siųskite Savo Giminems

LIETUVA
PINIGUS
PER
"DRAUGA"

NES, "DRAUGAS" pigiausiai siunčia ir geriausiai patarnauja. "DRAUGAS" siunčia per didžiausią Lietuvos banką — UKIO BANKA.

"DRAUGAS" siunčia pinigus litais ir doleriais: perlaidomis, čekiais, draftais ir telegrama.

"DRAUGAS," PUBL. CO., 2334 So. Oakley Avenue Chicago, Ill.

Ofiso Valandos: Nuo 8 ryto iki 8 v. vak. Sekmadieniais uždaryta.

"D R A U G A S"

Published Daily Except Sundays
One Year \$6.00
Six Months \$3.00

AT NEWS - STANDS 2c. A COPY
DRAUGAS PUBLISHING CO., Inc.
2334 So. Oakley Ave., Chicago, Ill.

Tel. Roosevelt 7791

AR RUPĖ MUSŲ LAISVAMANIAMS VILNIAUS NAŠLAICIAI?

"Draugo" skaitytojai galėjo pastebėti, kad šiemet Lietuvos Nepriklausomybės šventėje Chicago Federacijos Ap-skrities surinktieji Vilniaus našlaičiai daugiau \$1,300, jau senai Vilniaus komiteto gauti ir aukotojams išreikšta vieša padėka.

Tuo tarpu Chicago laisvamaniai susispietę prie Sandaros surinktas aukas \$250 per savo vakariene dar ligi šiol nepasituntę ten, kur reikia, bent visuomenė apie tai nieko nežino.

Štai patys laisvamaniai jau kelintą kartą puola p. Krukonį, reikalaujant iš jo aiškiai pasisakyti, kur dinga aukos Vilniaus našlaičiams.

Idomių dalykų šiuo reikalu paduoda "vienas aukotojų" "N-nose".

"Kuoomet kas tai užklauso p. Krukonį, ar jau išsištos Vilniaus našlaičiams aukos, surinktos daugiau negu pusę metų atgal, jis išvadindamas paklausėjus žiopišiais, nurodė į A. L. T. S. Chicago apskritį (kurio jis yra visgi išdininku). Ap skritis viešai pranešė, jog įsakęs savo išdininkui išsiųsti aukas į Vilnių. Po kiek laiko užgirstam balsą ir p. apskrities sekretoriaus, kuris išvanodamas paklausėjus, iškilmingai pareiškia, kad paklausėjams Vilniaus lietuvių našlaičių vargai neapeina.

Taigi iš visko matyti, kad pustrėčio. Šinto (\$250 su viršum) dolerių dar neišsiųsta į Vilnių. Gerbiantieji: ar gi jus užlaikydami be jokios priežasties našlaičių pinigų per septynius beveik mėnesius parodot savo rūpesnį apie tuos nelaiminius kudukius, nuteistus kesti badą ir vergauti svetimiems? Jus sėdėdami užmerkę akis į tą viską, pretenduojate būti tikraisiais

KRIMINALISTAI IR MOKYKLA.

LAISVOJI DORA.

Laisvamaniai visomis išgalėmis kovoja prieš katalikus ir pyksta ant jų, kam jie savo mokyklose mokina religijos ir religinės doros. Anot laisvamanių, kiekvienas žmogus turi savo protu nusistatyti savo doros normas. Kiekvienas laisvamanis yra laisvas spręsti kas dora ir kas nedora. Šitos laisvamaniškos "doros" principo laisvamanių liaudis, žinoma, nesupranta. Ši "dora" jai patinka, nes patinka žemiems instinktais.

Bet pasitaiko ir mokyty laisvamanių. Šitie "rašte mokytieji ir farizeuškai" gerai moka savo mintis formuluoti ir aiškiai jie kalba. Tai ne mūsų lietuviški laisvamanišiai, kurie nemoka nei mąstyti, nei savo minties tiksliai išreikšti, nei laisvamaniško katekizmo neišmano. Bet garsaus Columbijos (New Yorke) universiteto dekanas prof. Herbert E. Hawkes, nors prie "sandaros" ir nepriklauso, vienok skaitosi žymus laisvamanių autoritetas. Laisvosios doros principus jis aiškiai formuluoja. Sako:

"Jis (moderniškas kolegijos studentas) kovoja kad pasiliuosavus iš mirusios dogmatizmo rankos. Jis yra patenkintas, jei jo darbas ar jo studijos prisideda prie jo paties gyvenimo turtingumo arba jei jo pastangų vaisius tikrai jį išreiškia. Viešpataujantis principas tai savęs apreiškimas (self-revelation). Nieko nėra kas negalima būtų pasakyti be susvaržymo ar be gėdos. Veiksmai yra teisingas jei jis atneša pasigėdijimo veikėjui. (An act is right if it results in satisfaction to the doer)".

Principas labai aiškus. Gaila kad studentai Loeb ir Leopold dabar atsidūrė kalėjime. Jie laisvosios doros principus ne tik geriausiai suprato, bet ir laisviausiai juos vykdė gyvenime. Jei nebūtų kalėjime, tai šiandien jie gal būtų vadai visos tarptautinės laisvamaniškos. Juk ir pats Dr. Jonas Šliupas nėra tiek laisvas nuo "mirusios dogmatizmo rankos", kiek šių dienų didvyriai Loeb ir Leopold. O ką jau kalbėti apie "dievobaimingus" Dr. Graičiūną, pp. Jurgelionį, Grigaitį, Michelsoną, Bagočių, Kubilių, Širvydą, Geniotį, Vaitulį ir "tutti quanti", kurie tik ieško progų, kad "papičius" kokiame nors "tautiškoje protestonų žiničiūje", jei tik mielaširdingi "traktoi" nesigailėtų "mokslo tavorščiams" po \$25 ar daugiau už pamokslėlį. Šitie garsūs vyrai dar nėra laisvi nuo "mirusios dogmatizmo rankos ir vaikinukas Frank but galėjęs tarp jų dar ilgus metus išgyventi. Bet Loeb ir Leopold panorėjo uoliau praktikuoti laisvamanybės mokslą ir padarė Frankui "operaciją". Jiedu yra nelyginant kokios "laisvamanių davatkos".

Norint tapti geriausios rūšies laisvamanių, laisviausių žmogum, reikia visų pirma visiškai pasiliuosuoti iš mirusios dogmatizmo rankos. Daugelis katalikų ir gi užsimano "laisvai" pagyventi. Pirmas į "laisvę" žingsnis — tai vidujinis pasiliuosavimas iš "mirusios dogmatizmo

našlaičių globėjais. Bet ar rasis nors keletas Chicago lietuvių, kurie tikėtų tokių "globėjų" nuoširdumui? Netikėtina.

Nėra reikalo išvadinti paklausėjus žiopišiais. Tie pinigai yra nesusavybė ne sandariečių apskrities, bet visuomenės, kuri juos suaukavo ir visuomenė turi teisės ne tik klausiti apie aukų likimą, bet gali pasiimti ir pati išsiųsti juos Vilniui. Kuris apskrities valdybos narių yra tikras kaltininkas tokio nedovanotino pasielgimo, žinokitės patys;

visuomenei yra svarbu, kad josios aukos nenuėitų vėjais ir kad nenukentėtų lietuvių kudukiai dar daugiau negu ligi šioliai. Pastebėtinas taipogi faktas, kad A. L. T. S. Chicago apskritis iki šiam laikui globėjų aukas, vengia tarti atvirą žodį kiek tų aukų dar esama ir kada pagalios jos bus išsiųstos į Vilnių.

— Vienas Aukotojų.

Tai taip rupi mūsų laisvamaniams Vilniaus našlaičiai... Ir dirbk tu žmogus "bendradži" darbą tautos labui su tokiomis patriotais!

NEDARBAS KINA DIDY.

Darbo departamentas neseniai paskelbė, kad liepos mėnesį Šv. Valstybių pramonėje nedarbas pasididėjo 4 nušimčiais, gi darbininkų uždarbiai sumažėjo 7,8 nuos.

Tai oficialis pranešimas. Ir jis nėra nuodugnus. Tos rūšies statistikai vesti vaduojamasi tik 8,789 didžiulėmis įtaigomis. Tūkstančiai mažųjų darbo įstaigų visai neličia. Taigi, nedarbas gali buti aukščiau pakilęs liepos mėnesį.

Nedarbą didina aplinkybės. Pirmiausia — vasaros laikas. Šiuo sezonu ir geriausiais laikais dirbtuvėse darbai susiaurėja. Bet vieton to ukėse dirbama.

Antra, tai prezidento rinkimų kampanijos metai. Rinkimai

S. Valstybėse įvyksta kas ketvirtį metį. Ir kas ketvirtį metį visuomet darbai susiaurėja.

Šiemet dar neperdang blo-ga, nors po karo darbai negryžo savo normalen vagon. Pradžiusiais laikais buta daug blo-gian.

Industrija yra opus dalykas. Jei politinė situacija ima painiotis, jei pasidaro ji neaiški, tuomet ir su darbais pasidaro sunkiau.

Šiandien S. Valstybėse vidujinė situacija labai neaiški politikos atžvilgiu. Nebežinia, kurion pusen didžiulima gyven-tojų (piliečių) persimes atėjus rinkimams.

Rinkimai įvyks lapkričio pradžioje. Iki tam laikui nedarbo klausimas greičiausiai vargiai bus išrištas patenkimam.

rankos", o paskiau jau seka "praturtinimas gyvenimo" ir "savęs apreiškimas". Kadaise pragarsėjęs lenkų Mac-coch'as puikiai išbandė šitą moralę "evoliuciją", o už jį smulkesnį tai kasdien pasitaiko.

KATALIKŲ MOKYKLA.

Mažiau šitos rūšies didvyrių butų tik tuomet, jei religija mokyklose butų visur prideramai dėstoma. Žinoma, neišmintinga butų tvirtinti, kad katalikų mokyklas išėję žmonės visi tobulai praktikuoja savo religiją ir nepasiduoda laisvamaniškam principui: "Veiksmai yra teisingas jei jis atneša pasigėdijimo veikėjui". Jei visi žmonės uoliau praktikuotų katalikybės mokslą, tai nereiktų nei karų, nei kalėjimų, nei policijos, nei teismų. Bet žmogaus prigimties silpnybė neleidžia įsigalėti Dievo karaliai ant žemės.

Sulig "The Antidote" (1924 m. kovo mėn. numeris) 22 valstybėse Arizona, Arkansas, California, Colorado, Connecticut, Idaho, Illinois, Indiana, Iowa, Kansas, Maryland, Minnesota, Mississippi, Nebraska, New Hampshire, New York, Ohio, Oregon, Vermont, Washington, Wisconsin ir Wyoming katalikų gyventojų yra 8,403,574, o kitų tikybų 10,921,537. Gi šitų 22 valstybių kalėjimuose yra 7,765 katalikų kalinių ir 12,299 kitų tikybų kalinių. Vienas kriminalistas pripuola 888 nekatalikų ir 1,082 katalikams. Iš čia matyti, kad katalikų viešoji moralė yra 20 nušimčių aukštesnė už kitų tikybų (protestantų). Skirtumas žymus, bet dar labiau padidėja jei atmetame visus tuos katalikus, kurie neturi katalikiškos mokyklos išauklėjimo. (Dabar katalikiškose mokyklose Amerikoje tesutelpsta vos pusė katalikų vaikų, t. y. apie 2,300,000).

New Yorko kalėjime "Sing Sing Prison" 1918 m. buvo 586 katalikai kaliniai, kurių tarpe tik 38 (arba 6½ procento) buvo lankę tik katalikų mokyklas, o 336 (arba 51 procentas) lankę tik viešąsias mokyklas.

Tik 4 valstybių kalėjimai pažymi kurie kaliniai lankę viešąsias ir kurie — privates mokyklas. Šitų valstybių kalėjimuose privates mokyklas lankiusių kalinių yra tik 3 nušimčiai (tikriau 3.39), o viešąsias mokyklas ėjusių net 75 nušimčiai (tikriau 75.14). Tad nebereikia tvirtinio argumento, įrodančio jog katalikų mokykla kalėjimams klientus labiausiai sumažina ir tikriausia gamina laisvės ir įstatymų gerbėjus. Ar įvertins šiuos faktus visi lietuviai tėvai berinkdami savo vaikams mokyklas? Ar visi gerai suprass, kokią aukštą žmogaus kultūrą rengia mūsų parapiinės mokyklos? Ar atjaus, ar parems?

K. P.

SVEIKATA - BRANGUS TURTAS

PUSRYČIAI MAŽAM VAIKUI.

Gerai išvirta košelė duodama vaikams pusryčiams ir syki kitą dienos laiką, paragina juos vartoti daugiau pieno.

Sunku duoti patarimų košeliams virti, nes jų yra visokių rūšių, bet galima sakyti, kad nėra pavojaus jai pavirinant, bet yra didelis pavojus nedavirinant kiek reikla. Kai kurie grūdai reikalauja daugiau laiko virinti — kaip kukurūzų grūdai, kuriems reikla trijų valandų, o ryžiams užtenka pusvalandžio. Apskritai, celi grūdai reikalauja ilgiau virinti, neg sumalti.

Kai kurie yra dalinai apvirinti, kada juos perkame, kaip aviziniai grūdai. Bet jei jie vaikams duodami reikia vritti mažiausiai valandą.

Avizinius, kukurūzinius ir kitus į tai panašius grūdus, galima tuojaus dėti šaltam vandeniui ir virti, ir toks būdas geresnis, negu dėti juos karštam vandeniui, kuomet iš jų pasidaro kleikai.

Kiek vandens vartoti priklauso nuo grūdų. Puodeliui avizinių grūdų reikia keturių puodelių vandens, ir ryžiams trijų puodelių.

Lygus druskos šaukštelis vienam puodukui abnai gerai, bet reikia išmėginti, nes nenusudžius kiek reikia, dažnai priveda vaikus nemėgti jokių košelių.

Bile košelė galima ir pienė virti. Skystas pienas be smetonos gali būti vartojamas. Ryžiai gali sumalti net šešis pieno puodelius verdant juos išleto. Ryžiai taip virti, turi tiek pat masito kiek pusė svaro jautienos.

NUODAI.

Daugelis žmonių yra tosi nuomonės kad vėmimas yra geriausias būdas pagelbėti nusinuodijus. Tai yra klaidinga nuomonė, nes daugelyje atsitikimų vėmimas yra labai pavojingas. Nusinuodymo reikale viskas priklauso nuo to, koki nuodai buvo vartojami, nes įvairūs nuodai reikalauja įvairių gyduolių.

Jeigu burna ir lupos nudegė ar išgėdė, tai ženklas kad

labai stiprus rūgšties nuodas ar alkalinis nuodas (šarm-druske, potašius, šarmas, amonija) naudotas, ir kaip tik tokiuose atsitikimuose vėmimo gyduolės neprivalo būti vartojamos. Atsitikimais, kada žmogus nusinuodina rūgšties nuodais, alkalinis priešnuodis (kalkės, amonijos spiritas, šaukštukas į stiklą vandens) dvijanglerugštė druska turi būti vartojama. Atsitikimais alkalinio nusinuodymo, rūgšties priešnuodis (citrina, uksusas, pusiau su vandeniu arba apelsinų rūgštis) turi būti naudojamas.

Pirmiausiai priešnuodiu turi išplauti burną, paskiau po truputį iš palengvo gerti. Už kokio pusvalandžio ligonis turi gerti aliejaus, arba grietinės su miltais išplakto, arba kiaušinio baltymą išplaktą piene.

Nelaimėse, kur ligonis užtroško rūgšties ar alkaliniuose dūmuose, tas pats atgaivinimo būdas vartojamas, tik vietoj plauti burną reikia užpilti priešnuodžio ant mazgo-tės ir duot ilgoniui kvėpinti. Matant kad burna ir lupos neišgėdė ar nenudegė ir nežinant koks nuodas vartotas, tai atsargiausia duoti vaistą, kuris priverstų ligonį vėmti, kaip tai garstyčių šiltam vandenyje, po tam aliejaus ar piene su miltais maišyto, arba kiaušinio baltymą išplaktą piene.

Fosforu nusinuodijus reikia duoti stiprios arbatos gerti. Narkotikuose nusinuodymuose reikia vartoti stiprią kavą.

Atsitikimais nusinuodymo karbolines rūgštimi reikia vartoti alkoholio arba alkoholinio gėrimo pirmiau išplauti burną, tada išpalengva gerti, po tam aliejaus (castor oil) arba karčiosios druskos. Žalių miltų (Paris green) nusinuodyme reikia muilotu vandeniu išplauti burną, ir gerti aliejaus ir amonijos spirito (šaukštuką vandens stikle).

Visais nusinuodymo atsitikimais reikia kuogreičiausia kreiptis gydytojaus pagalbos, bet iki gydytojaus galima prisieškauti, reikia naudotis šiais nurodymais.

F. L. I. S.

MARSAS IR MUSŲ ASTRONOMO OBSERVATORIA CHICAGOJE.

Pastaruoju laiku dangaus kunų tyrinėtojai — astronomai atkreipė ypatingos dėmes į didžiulę planę tą Marsą. Sulig astronomijos mokslu rugp. 23 d. Marsas buvo arčiausiai mūsų planetos žemės. Esant šiai nepaprastai progai, astronomai buvo pasiryžę atsidėti studijuoti Marsą. Per naktis uždare observatorijose su milžiniškais teleskopais ir įvairiais moksliais prietaisais mėgino gauti pasisek bent kiek sužinoti, ar randasi bent koks gyvumas ant minėtos planetos. Pasaulinės spaudos reportieriai sekė jų tą tyrinėjimo darbą ir per spaudą informavo plačiąją visuomenę apie jų tyrinėjimų rezultatus. Visa tai nemaža žmonių sujudino. Daugelis kalbėjo: "butų gera, kad aš galėčiau per teleskopą pamatyti tą milžinišką planetą Marsą, kaip jinai atrodo". Bet nevisiems proga pasitaikė.

Mums lietuviams turint lietuvių astronomų tėvą, So. Chicago lietuvių parapijos kleboną, gerb. kun. P. Petraitį, buvo progos pamatyti, bet žinoma ne visi

tuom interesuojosi. Pas jį kas tik atsilankė visi galėjo, per milžinišką 11 colių diametro teleskopą pamatyti Marsą, Jupiterį ir kitokių žvaigždžių.

Ta nepaprasta proga pasinaudojo L. Vyčių 16 kuopa iš Bridgeporto. Vyčiai iš anksto jau buvo pasirengę atėjus progai laikui aplankyti gerb. kun. Petraitio observatoriją.

Kuopos dvasios vadas, gerb. kun. J. Skripkus, susižinojo su gerb. kun. Petraitiu ir nedėlio rugp. 24 d. iš sakyklos pranešė, kad tą vakarą galima atlankyti kun. Petraitio observatoriją. Vakare apie 6:30 narių burys ir keletas svečių susirinko pas šv. Jurgio parap. svet. Iš ten gatvėkariais išvažiavo į So. Chicago.

Nuvažiavę pas gerb. kun. Petraitį buvome visi nuoširdžiai priimti. Pas jį radome atvažiavus žymių svečių, gal su tuo tikslu kaip ir mes, būtent: Dievo Atveizdos parapijos kleboną, gerb. kun. Ig. Al-bavičių ir Visų Šventųjų parapijos kleboną gerb. kun. P. Lapelį.

Iš lauko žiurint į observatorijos namą mažai kas teko pastebėti, nes jau buvo pritemę, tikrai matėsi namelis su apvaliu stogu tarpe žaliuojančių gluosnių

Iėjus per duris vidun visų akys nustebo pamatius toki milžinišką 11 colių diametro teleskopą, kokios kaip vėliaus teko sužinoti, nei Chicago Universitetas neturi. Jo stiebas (base) prie kurio pritaisytas visas aparatas gali būti apie 14 pėdų aukščio, o patsai žiurono vamzdis apie 16 pėdų ilgio ir 11 colių diametro (storio) nustatomas pagal kiekvienos planetos judėjimo. Kokiu greičumu planėta ir eiti per dangaus skliautą, jis ją pasiekia. Ant sienos pakabintu du laikrodžių skirtingai rodė laiką. Vienas rodė apie 6 v., o kitas — 8 valandą. Iš pirmo rodesi, kad pirmasis vėluoja, bet paskui paaiškėjo, kad vienas rodo saulės laiką, o kitas — žvaigždžių. Ant sienų pakabinta keletas žymių mokslavirų paveikslų. Tai buvo garsųjų pasaulio astronomų paveikslai.

Kadangi planetą Marsą dar nebuvo patekėjusi, tai gerb. kun. Petraitis nustatė teleskopą ant kitos didžiulės planetos Jupiterio, į kurį visi žiūrėjo po kelis kartus.

Žiurint per teleskopą Jupiteris atrodė kuo ne per pusę mėnulio didumo. Ant paviršiaus lyg kad vandens mirgėjimas.

Per vidurį lig kokiais ruožais iš braižyta, o aplink apsiausta lyg kokių mėlynų skliautu ir aplink ją keletas mažųjų žvaigždžių.

Visiems prisisiūrijus po keleta kartų, kun. Petraitis nustatė žiuroną į kitas žvaigždes kurių mirgėjimas lyg liepsnojantių žvakelių žiurėtojas darė maitiną išspūdžio.

Apie 10:30 v., per namų stogą ir medžių viršūnes, mūsų laukiamoji planeta Marsas pradėjo kilti ir skristi į plačiąsias dangaus erdves, ir apie 11 val. jau buvo galima per žiuroną jis matyti.

Mūsų akimis žiurint į Marsą mažai galėjom matyti skirtumą tarp Marso ir aukščiausios minėtos planetos, tik matėsi žymiai didesnė už pastarąją. Kadangi laikas jau buvo vėlokas apie 12 val. nakties, o mums kelionė valanda su viršum namo, tai visi skubėjo, kad gavus syki pamatyti ir skubinosi grįžti namo, nes be vyčių buvo dar aplikinių kaimynų kurie ten arti gyvena, kaip tai: lenkų, anglių ir kitų. Apie 12 val. atsisveikinę su angštai gerbiamu kun. Petraitiu išvažiavome namo.

Kuomet vieni žiūrėjo į planetas ir

žvaigždes, kiti teiravosi gerb. kun. Petraitio įvairių dalykų apie dangaus kunų suredumą (solar system). Teko daug svarbių dalykų išgirsti, kitam gal nei sapne nesisapnavo. Be to, teko išgirsti iš jo lupų, kad jo esą planuojama Lietuvos Universitetui įsteigti milžinišką teleskopą. Ne 11 colių diametro, 16 colių ar 21 colių, bet 50 colių milžiną, kurių visame pasaulį gal mažai kur randasi! Tai būtų Lietuvos apšvietai viena iš didžiausių dovanų, kokią vienas žmogus gali paaukuoti.

Ta visą, ką vyčiai matė ir girdėjo nuo augštai gerb. kun. P. Petraitio bus užrašyta L. Vyčių 16 kuopos istorijoje ir atskirų narių mintyse pasiliks ant visados.

Teko girdėti nuo kaikių narių, kad jie šitą nepaprastą ekskursiją žada užrašyti savo gyvenimo istorijoje ir minėti kaip vieną svarbiausių gyvenimo prie-tikių ir augštai gerbiamam kun. P. Petraitiui buti dėkingi ant visados.

Korespondentas.

SĖJIKAS

PRODUKCIJA.

Vienas New Yorko bankininkas išpėja darbininkus, idant jie nuolat produkuje didintų, jei nori, kad šiandieninis aukštas gyvenimo laipsnis ir aukšti ūdarbiai ir toliaus užsiliktų.

Bankininkas tvirtina, kad kuomet bus aukšta produkcija, kuomet visko bus pilna, tuomet visiems bus gera.

Tai sena kapitalistinė istorija. Išdalies gal ir teisinga. Bet tik išdalies.

Yra žinoma, jog gyvenimo laipsnis turi prigulėti nuo produkcijos laipsnio. Produkcija yra darbo kapitalizacija. Negalima daugiau suvartoti, negu pagaminame. Negalime suvartoti kiaušinių daugiau, negu tiek, kiek jų vištos padės.

Tiek tai ekonominio produkcijos pagrindo yra teisinga.

Bet štai kitas dalykas. Darbininkai ne visuomet gali nors menka dalimi naudotis tuo, ką jie produkuje. Kiti žodžiais tariant, jie išnaudojami nedangulio asmenų naudai. Tie asmenys iš darbininko darbo krauja didelius turtus. Tas iškėlia visuomenėje nelygsvarą ir nepasitenkinimą, įtarimą, nepasitikėjimą, net pačią neapykantą.

Produkuojamo darbu kapitalo paskirstymas nelygus. Ir jei patys darbdaviai nenori suprasti, kad darbininkas be savo paprastų ūdarbių turi dar gauti iš produkcijos dalį pelno, tai visokios kalbos apie produkcijos didinimą yra tuščios.

Kitas svarbus dalykas, tai patys ūdarbiai. Kas iš tų aukštų darbininkams ūdarbių, jei patsai gyvenimas kur kas aukštesnis už ūdarbius, kuomet siaučia begalinė maisto, kuro, šviesos, butų ir kitų daiktų brangenybė, kuomet aukštų taksų našta žmones spaudžia prie žemės.

Pagaliaus, perdidelė produkcija iškėlia produkcijos perviršį, kurs pavojingas tuo, kad sumažina darbus ir kartais gyvenimo nepapigina.

AR GERBUVIS GRYZTA?

Suv. Valstybių Prezidentas neseniai kalbėdamas pareiškė, jog didžiausi ir svarbiausi amerikoniški produktų vartotojai yra patys šios šalies gyventojai. Dėlto, amerikoniški gamintojai didelę savo produktų didžiumą parduoda namie.

Prezidentas žino, ką kalba. Nes Suv. Valstybių gyventojai yra svarbiausi amerikoniškos pramonės rėmėjai ir palaikytojai. Nuo to priguli šalies gerbūvis.

Kai kas tvirtina, kad kiekvienos šalies gerbūvis priguli nuo to, jei šalies produkcija savo didžiumoje randa atatin kamų emėjų namie, bet ne svetur.

Tečiau ne visos šalys gali laikytiš tos rusies ekonominio patvarkymo. Tai yra gerai turtinanti šaliai. Neturtinanti šalių, laiminga ekonominė

padėtis pirmiausia priguli nuo vykusio eksporto.

Bet kalbant apie Suv. Valstybes yra kas kita. Šalis turtinga, gyvenimo laipsnis aukštas. Darbininkų ūdarbiai nepalyginamai didesni už kitų šalių darbininkų ūdarbius.

Suv. Valstybėse skaitosi gerbūvis tuomet, kuomet nėra bedarbių, kuomet visi darbininkai turi užsiėmimų. Didėnis gerbūvis dar tuomet, kuomet gerai klojasi fermeriams ir, taip vadinamai, viduriniai klasei.

Jei fermeris ir darbininkas gerai laikosi, tai tas ir kitas gali pirkti sau daug reikalingų daiktų, gali geriau gyventi ir eiti kultūringyn. Su žmonių kultūringumu surišti nauji reikalavimai. Tuomet pramonininkas ir pirklys patenkinti. Visuomenė sulaukia linksmesnių valandų.

Suv. Valstybės yra turėjusios gerųjų ir blogųjų laikų. Gerieji laikai dažnai pakyla po kokių nors didelių išsvarbių įvykių. Blogieji laikai dažniausia užėina, kuomet pramonininkai pagamina perdidelį išteklį produktų. Tuomet gamyba sustabdoma ir daugelis darbininkų atsiduria nedarbo žnyplėna.

Kapitalui atstovaujant laikraščiai mėgina žmones įtikinti, kad nedarbo arba stagnacijos pramonėje priežastis nėra viršprodukcija. Jie nedarbo priežastį taip išaiškina. Sako, ilgo gerbūvio laikų žmonės apilsta. Dėlto sustoja dirbė ir štai pakyla blogieji laikai. Girdi, tai psichologinis apsiirėsimas. Ir to nebegalima išsisaugoti.

Bet toksai aiškinimas — tai tik pasaka vaikams. Bloguosius laikus arba nedarbą sukelia įvairios priežastys ir aplinkybės. Bet S. Valstybėse pasitaiko nedarbą sukelia ir pati šalies politika.

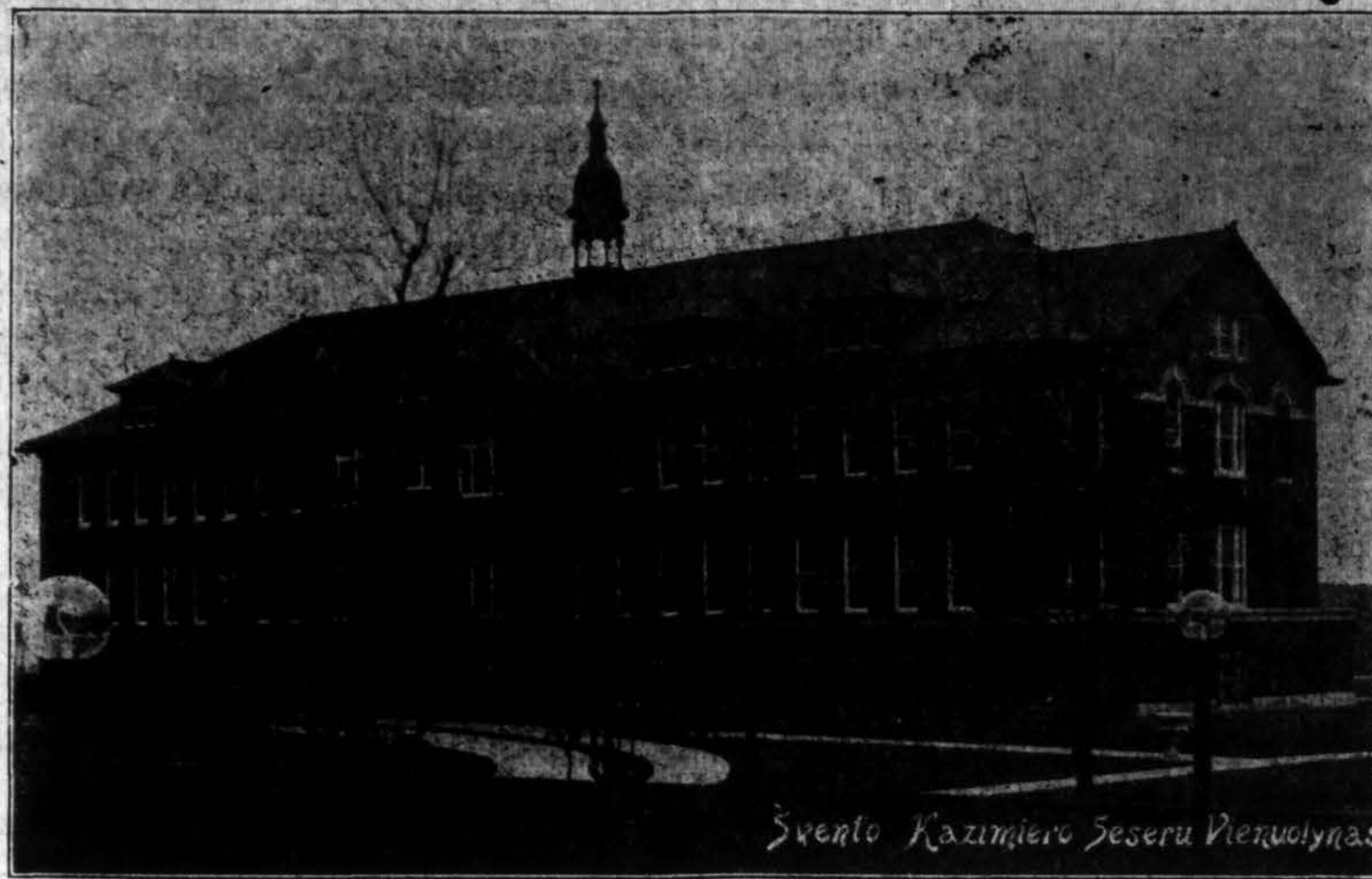
Valdant šalių republikonams ar demokratams, pramonininkams čia gerai klojasi. Šios partijos savo didžiumoje yra kapitalistų globėjos. Ir jei pasitaikytų valdžion patekti kitai kokiai partijai, tuojaus sulauktum blogųjų laikų. Ne dėlto, kad su nauja valdžia kapitalas neturėtų artimos pažinties, bet dėlto, kad ta valdžia nepasitiktų ir reikštų nepasitenkinimo. Nepasitenkinimas būtų reiškiamas dirbtuvių ūdarymu.

SUV. VALSTYBIŲ VALDŽIOS DARBAS

Šen ir ten dažnai girdima nusiskundimų, kad Suv. Valstybių federalė valdžia begalio išlaidi. Sako, žiūrėk, kokias ji kas metai dideles takas surenka, kokias dideles išlaidas turi.

Tos rusies nusiskundimai gal išdalies, bet tik išdalies, ir teisingi. Bet didžiumoje tai ne. Suv. Valstybių federalė valdžia turi dideles išlaidas, bet ji atlieka ir didėles ty. svarbius darbus. Kai kurie tų darbų yra naudingi valstybei, visiems gyventojams, kad ir darbininkams.

ŠV. KAZIMIERO AKADEMIJA, TINKAMIAUSIA MOKYKLA LIETUVAITEMS.

Mokinama aukštesnės (high school) ir komercijos mokyklų mokslai. Be to, yra čia specialiai virimo, namų ruošos, piešimo ir muzikos skyriai.

Mokslų pradžia Rugsėjo 8 dieną. Smulkesnės žinioms gauti, reikia kreiptis į Akademijos Vėdėją: 2601 W. Marquette Rd., Chicago, Ill.

PRANEŠIMAS.

Chicago Šv. Kazimiero Akademijos, mokinių registracija prasideda nuo Rugs. 31 d. iki Rugsėjo 4 d.

Mokslas gi prasidės Rugsėjo 8 d. Tą dieną 9 val. ryto bus iškilmingos šv. Mišios šv. Kazimiero Seserų Koplyčioje.

Svarbu, kad visos mokinės atvyktų į šias pamaldas. Šv. Mišios bus laikomos jų intencija.

Mokinės, kurios gyvena Akademijos bendrabutyje, privalo suvažiuoti ne vėliau 6 Rugsėjo.

Kiti naudingi visai žmonijai, jos pažangai.

Is to naudingųjų valdžios darbu daryti. Šionai kai kuriuos paminėsime.

Ant vieno Arizonos aukšto kalno plikutėlės viršūnės yra per dienų-dienas giedra. Labai retai ten pilki debesys uždengia saulės šviesą. Tenai padangės visuomet šviesios ir skaisčios. Kitos tokios vietos nėra visose Suv. Valstybėse.

Pirm keleto metų ant to kalno viršūnės užsilipo vyras ir keliolikos metų vaikas, kur pasistatė palapinę. Pasiklaus su kitų žmonių pagalba pasistatė iš paprastų sienojų trobą, kurioj ilgai laikui apsigyveno. Jiedu nusigabeno reikalingo maisto, vandens ir visokių prietaisų, teleskopą ir kitų astronominių instrumentų. Nepamiršto jiedu nei pašėlių su popiera.

Kuomet jiedu ant kalno viršūnės išsigyveno, prisitaisė ten semaforą (prietaisą paduoti ženklus). Paskirtais laikotarpiais jiedu paduoda ženklus artimiausiai už 16 mailių krautuvei, kokio maisto jiedu reikalingi.

Tos vietos vienas kalnėnas gyventojas sutiko jiedviem ant kalno viršūnės viską pristatyti. Paprastai du kartu savaitėje tas žmogus mulku gabena jiedviem ton aukštumon reikalingą vandenį ir maistą.

Tas žmogus su vaiku ant kalno viršūnės atlieka svarbius darbus. Kas mielas rytmetis tekant saulei jis nustato žiurę ant saulės, per dieną ligi nusileidimo ją lydi ir daro įvairius užrašus ir figūras. Ir taip kasdien. Tūk-

stančius visokių pastebėjimų jis pažymėjęs. Ištyręs didžiai naudingų mokslui dalykų.

Tuo pačiu laiku Andų kalnuose ant aukščiausios viršūnės kitas vyras su vaiku taip pat dirba ir tokiose pat sąlygose gyvena.

Kaip anas, taip šis dirba vienodą darbą: matuoja saulės šilumą ir keletą kartų valandoje rekorduoja tos šilumos atmainas. Be šilumos jiedu pažymi dar ir kitus saulėje įvykstančius apsiirėsimus. Kuomet jiedu baigs darbus, turės svarbius rekordus. Tas jų darbas bus naudingas ne vien Amerikai, bet visam pasauliui. To darbo svarbiausioji idėja, ar nebūt galima saulės spindulių energijos, kuri yra galinga, papinkyti darban, taip kad tas nešėtų naudos žmogui.

Tai valdžios darbas. Tuo du vyrų ir tuodu vaiku apmoka ir išlaikymą duoda federalė valdžia. Tam tikslui išlaidos imamos iš federalio iždo.

Pittsburghe, Pa., vienoje mašinų šapoj randasi nepaprastas plieno ir geležies milžinas. Tai savos mūšies mašina, kuri savo nasrais gali atlikti spaudimą viename coly vieną milijoną svarų. Ši mašina vartojama išmėginti konkreto, geležies, plieno, akmens ir kitos medžiagos stiprumą ir išlaikomybę. Ko panašaus nerasi visam pasauly.

Ta nepaprasta mašina patirbdinta federalės valdžios lėšomis. Valdžia tą mašiną ir operuoja.

Kiekviename valsčiuje S. Valstybių valdžia užlaiko vyrą arba moteriškę. Jų darbas — teikti reikalingų sugestijų ir patarptanti fermeriams ir jų pačioms. Tie vyrai ar moteriškės aprūpinami naujausiomis žiniomis iš laboratorijos ir iš eksperimentalių farmų žiniomis. Eksperimentinės (išmėginimo) farmos veda federalė valdžia. Tose farmose daromi bandymai su trąšomis, javais, pašarine žole, daržovėmis, medžiais ir tt. bandymai. Apie gautus rezultatus per tuos vyrus ar moteriškes informuojami fermeriai. Tai didžiai akylus ir begalo naudingas daiktas fa-

rmeriams.

Federalė valdžia visuomet įsimašo į darbininkų su darbdaviais ginčus, kur kokios pakyla. Pasiunčia tam tikrus vyrus. Šie pataria darbininkams nepertraukti darbo ir gražiuoju susitaikinti. Tuo būdu dažniausia pavyksta abi pusi sutaukinti ir abi pusi patenkinti.

Valdžia prižiūri, kad geležinkelio traukiniuose žmonėms būtų visuomet tyro, švaraus vandens. Tam tikslui užlaikomi buriai inspektorių.

Federalė valdžia turi savo inspektorius visose dirbtuvėse, kur gaminami maisto produktai.

Šimtus ir tukstančius darbotikių darbų federalė valdžia atlieka. Ir tai vis pačių gyventojų naudai. Tė darbai, suprantama, surišti su išlaidomis, kartais gana aukštomis. Bet tai yra reikalinga ir naudinga.

Dėlto nepasitenkinti valdžios išlaidumu nėra ko. Kas supranta, tas žino, kad tos išlaidos reikalingos. Gi išlaidos turi but surinktos takso-

mis. Gi taksas mokame visi, aš, tamsta ir kiti.

MISIŲ ATBALSIAI.

Kas iš mus pažįsta Papuaziją? Greičiausia šitas vardas yra negirdėtas.

Nauja Gvinėja arba Papuazija yra į šiaurės rytus nuo Australijos, beveik po Ekvatoriaus. Ji yra didžiausia sala tose apylinkėse (didesnė už Franceją). Ji turi milijonų gilių, puikių kalnų, daugiau negu 4,000 metrų aukštumo. Šalis kalnų ir ba-

ly, didžiausių neapgyventų vietų ir tirstai apgyventų pajurių, ji turi visus kontrastus, kurie susimašo ir hormanizuoja po kepančia saule. Jos didžiausias turtas yra palmos. Viduryj salos yra nemažai aukso, petroliaus, vario. Tai patraukianti, bet pavojingi turtai. Kiek avanturistų rado čia mirtį beišskodami šių turtų.

Daug yra įlankų, kurios eina giliai į salą, apgyventą baisiai išalkusių krokodilių. Šitose įlankose plaukioja valtelės vietos gyventojai.

Aukštos žolės ir giriose,

Gryna Teisybė!

“Už gerumą suprantu, kad reikia mokėti daugiau negu už daugumą. Rūkiau daugumą, kada rūkiau cigaretes maišyto su trupeliu Turkiško Tabako, bet nusibodo jie. Dabar rūkau gerumą delto, kad persimainiau į HELMARS, padarvų iš gryno, turtingo Turkiško Tabako”.

Po visą šalį rudytojai kreipiasi prie Turkiško Tabako, nes supranta, kad Turkiškas Tabakas geriausias cigaretam. HELMARS susideda iš skanaus Turkiško Tabako ir duos jums pilną vertę už Jūsų pinigus. Jūs džiaugsitės HELMARS tik sykį pabandę.

HELMARS yra absoliutiškai gryni ir ipekinoti į kartono skryntes, kad nelužtų ir užlaikytų gamtos skanų Turkišką kvepėjimą.

Kaip kiti, taip ir jūs džiaugsitės permaina į Turkiškus

Gaminiojai aukščiausios rūšies Turkiškų ar Egiptiškų cigarečių pasaulį.

BOXES of 10 or 20

kurios neturi krašto, slapstosi nuodingos kirmėlės, mažos, greitos, mirtingai nuodingos, arba didelės sunkios, rudos, kurios žaibo greitumu užnuša žmogų. Daugybė kengurų ir kitokių keistų gyvulių čia veisiasi.

Papuazija yra šalis, kuri per ilgą laiką buvo skaitoma kaip ypatinga laukinė kani-balų žmogėdžių apgyventa. Bet visgi atsirado keletas aukso išalkusių avanturistų, kurie įėjo salos gilumon. Dang jų žuvo. Kiti sugryžo į pakraštį, sergą ir nelaimingi ir atsidėjo ant visados šitos šalies, kuri jų sveikatą prarijo. Tik viena balbų žmonių grupė čia išsilaikė: tai katalikų misijonieriai.

Mažai jų yra — tik 20 kunių dėl šitos didelės salos. Apsigyvenę čia nuo 40 metų, jie kovoja begalo sunkiai už Evangeliją. Visų užmiršti, nežinomi, jie atverčia daugybę laukinių žmonių ir net iš jų kunigus padaro. Nuo keletos metų čia jie pastatė viennolyną juodomis mergaitėmis, dukterimis kanibalų. Šitas viennolynas bujoja pilnas krikščioniškų dorybių. Ar gi ne gražus ir keistas daly-

Kad nors mes savo maldose atsimintume šią laukinę šalį...

KA RUSIJA DARO SU VAIKAIS.

“Pravda,” vienas iš oficialių raudonos valdžios laikračių, neseniai patalpino straipsnį po kurio pasirašo tavorščius Javorsky. Jis prirodo, kokie baisūs rezultatai tyrinėjimo padaryto Ukrainos mokyklose ir bendrabutyuose-pensionatuose. Pačių bolševikų statistika parodo, kad 40 nuoš. mokyklų yra moraliai šiukšlynai. Vaikai miega susimaisę ant grindų. Pusė jų turi džiova skrufulą. Berniukai yra moraliai apleisti, mergaitės vartoja kokainą ir visai yra ištvirke. Tukstan-

Tai ką veikia tėvai? Tėvai... Jie yra mirę arba turėjo apleisti vaikus iš skurdo priežasties. Arba greičiausia valstybė juos konfiskavo. Sovietų respublikoj nėra šeimynos. Sovietai net paveldi-ja nužudyt vaiką, kuris ren-giasi gimti.

BLAIVYBĖS DIRVA

SEIMAS.

Eidamas Lietuvių Rymo Katolikų Pilnųjų Blaivininkų Susivienijimo Amerikoje Konstitucijos dėsniams, skelbiu mūsų organizacijos metinį Seimą, kuris įvyks šimtą pirmą (1) dieną rugsėjo mėnesio, Worcester, Mass.

Kun. Dr. J. Navickas,
Sus-mo pirm.
Seimo tvarka:

1. Seimas prasiūda iškilmingomis šv. Mišiomis 9 valandą rytė, šv. Kazimiero bažnyčioje, Worcester, Mass.

a) Iškilmėse dalyvaus Jo Ekselencija Tamas M. O'Leary, D. D., vietinis Springfield'o diocezijos vyskupas.

b) Šv. Mišias laikys kun. dr. Jonas Navickas, Sus-mo pirm.

c) Pamokslą pasakys kun. Pranas Strakauskas.

d) Visi Seimo atstovai ir visi vietinės kuopos nariai eis "in corpore" prie šv. Komunijos.

e) Visi blaivininkai atnaujins savo Blaivybės įžadus.

Pirmoji sesija:
12:30 valandą:

a) Seimo atidarymas;

b) Atstovų registracija;

c) Seimo valdybos ir komisijų rinkimas;

d) Pasveikinimų priėmimas bei pasiuntimas;

e) Kun. Koncevičiaus pasakaita -- 'Blaivybė Lietuvoje'.

Antroji sesija:
3:30 valandą:

a) Kun. Dr. Navicko pasakaita -- "Blaivybės platinimas jaunūmenės tarpe";

b) Susivienijimo Centro Valdybos raportai.

c) Įnešimai ir sumanymai, teikiami Rezoliucijų Komisijos;

e) Seimo komisijų raportai.

Trečioji sesija:
5:30 valandą:

a) Pono P. Daugžvardžio pasakaita -- "Blaivybės Pras-mė."

b) Naujos Centro Valdybos rinkimas;

c) Seimui vietos nuskirimas;

d) Seimo uždarymas.

Vakare vietinės kuopos ruošimas Seimo atstovams priėmimas.

Pastaba: Su visais Seimo reikalais kreiptis šiuo adresu:

41 Providence St.,
Worcester, Mass.

PRANESIMAS.

A. L. R. K. P. Blaivininkų
Susivienijimo kuopoms.

Didžiai Gerb. Sus-mo kuopų valdybos ir pavieniai nariai, malonu man pranešti, jogei Blaiv. Sus-mo ženkleliai, kurie nuo senai buvo rengiami daryti, jau yra padaryti. Ženklelių rūšys: Rolled Gold po \$1.00; Gold Plate po 50c; Metal Bronze Emblems po 25c. Paskutiniai pataryti ypatingai dėl priaugančių skyrių. Ženkleliai yra labai gražūs. Geisti-na, kad kiekvienas narys įsigytų ženklelį ir pasipuotytų. Norintieji ženklelių, malonė-

kite kreiptis į Centro Įdinin-kę O. Sidarbriene.

6 Commonwealth Ave.,
Worcester, Mass.

PILNUJŲ BLAIVININKŲ SUSIVIENIJIMO SEIMO ISKILMĖS.

1 d. Rugsėjo, 1924 m.,
Worcester, Mass.

9. val. ryto -- Šv. Mišios, kurias laikys didžiai gerb. kun. Dr. J. Navickas. Pamaldose dalyvaus J. E. Tomas M. O'Leary, vietinis Vyskupas.

Visi delegatai pasipuotę ženkleliais eis "in corpore" prie šv. Komunijos. Su delegatais eis drauge visa 25-a kuopa ir jaunumečių skyrius 500 asmenų.

12:30 val. prasidės Seimas. Pasibaigus Seimo posėdžiui vakare Seimo nariai pagerbti bus vakaras.

Būsiojama gražus veikalas: "Ispanijos Auka."

Sei veikalas atliks še asmenys: M. Miklošis, J. Bačys, E. Baltrušaitis, O. Kulikauskas, J. Svirskas, V. Bačys, P. Mankus, J. Daučinas, J. Kundrotas, J. Kegešis, V. Blaveckas, V. Rimša, A. Mor-kunas, J. Daučiūnas, P. Dir-žas, P. Lukšys, J. Grigas, J. Tolulis, S. Bilineckas, P. Kun-drotas.

Vietinė 25-a kuopa ruošia-si uoliai prie Seimo ir priė-mimo brangių svečių.

Jei kas iš svečių ir iš va-karo atvyktų, visiems bus pa-rupinta vieta.

p-lė El. Baltrušaitė

Vaidins Blaivininkų Seimo Vakare Rugsėjo 1 d. Kun. Bary motinos rolę.

Vinc. Bačys

Vaidinimo Režisierius.

p-lė O. Kulikauskiutė

Vaidins Marijonos senelės rolę.

p. J. Svirskas

Vaidins zakristijono Revoto žmogžudžio rolę.

ANTIALKOHOLINIS JAUNŪMENĖS SAJUDIS. ESTIJOJE.

Estijos jaunūmenė kaip ir kitų kraštų jaunūmenė, yra pradėjusi veikti prieš alkoholi-zmą. Jos darbuotė šioje srityje dar nesena. Estijos jaunūmenės Abstinencijos Sa-junga: "Esti Noorso Kars-kusli liit", užbaigė mesenai pirmuosius savo sąjungos vei-kimo metus ir jau apie tą jos veikimą laikurinio atžvilgiu galima spręsti. Nors tik vie-ni dar tos jaunos organizaci-jos veikimo metai, bet jau ga-na vaisingi. Organizacijoje darbuojasi jaunuolių intensi-viai. Per tą laiką, jiems pa-vyko įkurti iki 40 skyrių, į kuriuos sutraukė iki 5000 na-rių. Sąjunga leidžia skiria-mą jaunūmenės auklėjimui ir gyvenimo reformai laikraš-tį: "Kevadik" (kas met šė-ši numeriai išėis). Ikišiol iš-ėjo to laikraščio jau 3 nume-riai. Toliau kasmet leidžia-mas bus almanachas "Noor-us joud". Pirmasis jo są-siuvynys išėjo šių metų pradžioje. Be to, leidžiama są-jungos visas skaitlius įvairių jaunimui skiriamų raštų. Są-junga susitarus su Centrālę Estų moksleivijos sąjunga, prisideda prie seniausio jau-nūmenės laikraščio "Uudis-mas" (8 kartus į metus išei-na), išleidimo. Visuotinioms abstinencijos dienoms, tai buvo š. m. gegužės 3 ir 4 d., gavo kiekvienas sąjungos na-rys skrajojantį lapą: "Jau-nūmenė ir gėrimo papročiai." Tokio paskleisto raš-to pasekmė buvo tai, kad daug tukstančių moksleivių pasizadėjo duodami savo pa-rašus nepalaikyti gėrimo pa-pročių arba bent vartoti be-alkoholinius gėrimus įvairio-se pramogose su gėrimais.

SVENTOSIOS UOSTAS.

Sventosios upės žiotyse uosto statymo klausimas buvo labai aktualus tapęs lig Klaipėdos klausim neišsprendus. Dabar gi lyg visa ap-tilo, domėsys susikoncentra-vo Klaipėdai. Sventoji kaip greit pagarsėjo, taip greit pradėjo iš platesnės visuome-nės atminties vėl dilti. Tuo tarpu šis reikalas, kaip ma-tyti, nėra užmestas nė kur reikiš pamirštas, tik dėka pa-sikeitusioms aplinkybėms, šiek tiek nutestas.

Mūsų korespondentui šio-mis dienomis teko būti Sven-tosios žiotyse ir pasikalbėti su uosto statymo įstaigos ve-dėjais, kur inž. p. Visockis ir jo sekretorius maloniai sutei-kė interesuojančių žinių.

Bendras vaizdas.

Sventosios kraštas yra ga-na originalus keliais atžvil-giais. Pradedant netoli už Palangos ligi pat Latvijos sienos einant pajuriu dvi pa-ralelės eilės kaimų: viena pa-čiu pajuriu, kita arčiau Pa-langos-Liepojos vieškelio. Gyvenantieji arčiau vieškelio yra daugiau žemaičiai, Svento-sios kaimelis prie jūros į pie-tus nuo uosto ir vėl Svento-sios kaimas 2 km. į rytus nuo uosto su gretimu Burin-gių išparceluotu dvaru, su evangelikų bažnytele, kurs dabar virsta į bažnytkiemį. Sventosios "hinterlandas" pakankamai apgyventas.

Uosto rajoną atstovas siauras geležinkelis nuo Darbėnų geležinkelio stoties pro Laukžemę ir Buringę, vi-so 21 km. ilgumo. Žadama nuo uosto ligi vieškelio Pa-langa-Liepojos padaryti plen-tą (apie 2½ km. ilgio) ir nutęsti toliau ligi Lazdininkų Darbėnų. Tokiu būdu sujun-gus su geležinkelių arterija ir žemaičių giluma, žemės ke-liais uostui atsidarys ne vien žvejybos, bet ir kitokio gyvu-mo galimybės.

Uosto rajone žymu didelė pradžia. Geležinkelio prive-žta virš 6,000 kubinių metrų akmenų. Vežimas baigta pe-reitą žiemą gruodžio mėn. Rastų privežta 2,700 štukų, vežimas baigta kovo mėnesy. Su ta medžiaga statymas jau buvo galima drąsiai pradėti. Uostas turėsias 1½ km. il-gio upę ir 400 metrų diamet-ro užtvartą juroj. Upė ir užtvarta bus lengva iškasti žemsemėmis, pradėjus nuo ju-ros pusės. Gilumos uostas turės 4 met-rus. Uosto statybos raštine ir personalas apgyvendinti atremontuotame buvusiam sargybos kordone, dar šiemet žadama pastatyti darbinin-kams barakai ir laivams elin-gas.

Kaip matyt, statymo dar-bas dabar visiškai sustabdy-tas. Priežastys tame, kad norėta užleisti pirmaenybę Klaipėdos uostui, kurs reika-lauja skubaus kapitalinio ir brangaus remonto ir šiemet yra remontuojamas. Suvež-tieji rasta Sventosios uostui statyti yra perleisti Klaipė-dai, kuri palengva juos ir iš-gabena. Baigus Klaipėdos uostą remontuoti, prasidės Sventosios uosto statymas, kurio taip laukia apylinkės žvejai, ir darba sustabdyti-nustojo vilties besulaukti.

Per antrąją metų pusę sąjun-gos skyriai savo veikimui platinti ir remti yra gavę pa-šalpos iki 100,000 estų mar-kių.

laiveliais, kol ji pargabenama į krantą arba visai pagenda, arba, anot pačių žvejų, lieka lyg išvirtusi. Dalį sunaudoja patys žvejai, dalį atperka perkupčiai žydėliai, kurie ją išvežioja po artimesnius mie-stelius, žinoma diktuodami kainas ir gamintojams ir su-vartotojams.

Uosto padėtis.

Sventosios žiotys išsiplėčia į ilgą bent kilometro ilgio prūdą, susimetusi dideliu vingiu į pietų pusę. Pats iškėjimas į jūrą yra užneštas smiltimis ir žvyru, tačiau upė karts nuo karto tą pilimą pralau-žia. Dabar ir bėgas gilokas platus prasigrauzęs ravas, kuriuo gana sriaučiai Svento-sios vanduo teka į jūrą. Ju-ra ties žiotimis yra visai ki-tokio tipo, kaip ties Palanga ar kitur. Vanduo prieina į pat skardį, nėra to vadinamo pliažo, gruntas ne smilčių, bet žvirgždo ir akmenų, greit prie kranto prasideda buti gilu.

Žiotis iš 3 pusių apsupa didelis Sventosios kaimas, ar geriau 3 kaimai: Sventosios kaimas į šiaurę 2½ km. ilgi pačiai Latvijų sienai, Svento-sios kaimelis prie jūros į pie-tus nuo uosto ir vėl Svento-sios kaimas 2 km. į rytus nuo uosto su gretimu Burin-gių išparceluotu dvaru, su evangelikų bažnytele, kurs dabar virsta į bažnytkiemį. Sventosios "hinterlandas" pakankamai apgyventas.

Uosto rajoną atstovas siauras geležinkelis nuo Darbėnų geležinkelio stoties pro Laukžemę ir Buringę, vi-so 21 km. ilgumo. Žadama nuo uosto ligi vieškelio Pa-langa-Liepojos padaryti plen-tą (apie 2½ km. ilgio) ir nutęsti toliau ligi Lazdininkų Darbėnų. Tokiu būdu sujun-gus su geležinkelių arterija ir žemaičių giluma, žemės ke-liais uostui atsidarys ne vien žvejybos, bet ir kitokio gyvu-mo galimybės.

Uosto rajone žymu didelė pradžia. Geležinkelio prive-žta virš 6,000 kubinių metrų akmenų. Vežimas baigta pe-reitą žiemą gruodžio mėn. Rastų privežta 2,700 štukų, vežimas baigta kovo mėnesy. Su ta medžiaga statymas jau buvo galima drąsiai pradėti. Uostas turėsias 1½ km. il-gio upę ir 400 metrų diamet-ro užtvartą juroj. Upė ir užtvarta bus lengva iškasti žemsemėmis, pradėjus nuo ju-ros pusės. Gilumos uostas turės 4 met-rus. Uosto statybos raštine ir personalas apgyvendinti atremontuotame buvusiam sargybos kordone, dar šiemet žadama pastatyti darbinin-kams barakai ir laivams elin-gas.

Kaip matyt, statymo dar-bas dabar visiškai sustabdy-tas. Priežastys tame, kad norėta užleisti pirmaenybę Klaipėdos uostui, kurs reika-lauja skubaus kapitalinio ir brangaus remonto ir šiemet yra remontuojamas. Suvež-tieji rasta Sventosios uostui statyti yra perleisti Klaipė-dai, kuri palengva juos ir iš-gabena. Baigus Klaipėdos uostą remontuoti, prasidės Sventosios uosto statymas, kurio taip laukia apylinkės žvejai, ir darba sustabdyti-nustojo vilties besulaukti.

Nereikia abejoti, kad pas-tačius uostą, taip organiniai surišta su jo hinterlandu: geležinkeliu, plentu, vieške-liais ir upė Sventoji išangs į gyvą miestelį, kurs pateisins tam darbei sudėtas išlaidas. Į 4 m. gilumo uostą, galės pareiti ne tik žvejų laivai ir motorlaiviai, bet ir mažesni prekybos laivai su prekėmis del visos Žemaičių šiaurvaka-rų krašto. Netolimos apylin-kės turtingos miškais ir turtingiausios gerais statymui akmenimis.

Nereikia būti pranašu, kad Lietuvoj išaugs dar vienas pajurio miestas.

"K. Z."

SIS-TAS APIE ISPANIJĄ.

Žemdirbystė.

Ispanija iš senų-senovės skaitosi žemdirbystės šalis. Didžiūma apdirbamos žemės yra geriausios rūšies. Bet užvis derlingiausi plotai ran-dasi pietuose. Tenai ir kli-matas puikus.

Visa Ispanija savo plotu y-ra dukart didesnė už Angli-ją, tik žymiai rečiau apgy-venta. Dideli žemės plotai Ispanijoje priguli didiesiems žemvaldžiams, kurie tečiaus tų plotų patys nevaldo. Nu-muoja ispanams valstie-diams.

Tiesą pasakius, ispanijai būtų neprošalį įvesti žemės reformas. Nes daugelis valstiečių yra bežemiai, tarnau-ja žemvaldžiams. Valstiečiai ilgus šimtmečius kultivuoja žemę, bet patys dangiausia vargą velka.

Liekanos.

Ispanijoje randasi daugy-bė įvairių istorinių liekanų-paminklų. Tai pacina iš prieškriščiūnų laikų, užsi-likusių nuo romėnų okupuotės. Tai daugiausia miestų sienos, pilys su aukštais bok-štais ir kt. Didžiūma tų lie-kanų virtė griuvėsiais. Bet visgi jos ispanų tautai bran-gintinos.

Maurai.

Nuo 7-ojo ligi 14-ojo šimt-mečio pietinė Ispanija buvo apgyventa maurų. Jų archi-tektūros liekanomis šiandie daugelis stebisi. Miesto Cor-dova milžiniška katedra ki-tuomet buvo maurų mečetis (musulmanų maldos namai).

Ši katedra skaitoma maurų architektūros perlu.

Kova su buliais.

Ispanijoj kova su buliais vis dar skaitosi tautinis spo-rtas, nors tą sportą Bažny-čia jau senai smerkia. Su buliais imtynės ispanams įgi-mta žaismė. Kaip tokią iš-naikinti ims nemažai laiko.

Valdžia ir valdiniai.

Ispanija yra konstitucinė monarchija, kurios ministeris pirmininkas, gen. Primo de Rivera, šiandie užima lyg di-ktatoriaus rolę.

Ispanijos karalius Alfon-sas XIII ir karalienė Vikto-rija yra pavyzdingi katalikai. Gen. Primo de Rivera taipat praktikuoja katalikas. Ispanijos gyventojai katalikai, išėmus Barcelonos sąuą ra-dikalių, kurie kovoja katalikus ir Bažnyčią. Bet palyginus su visais gyventojais radika-lai yra kaip ir nykštukai.

Katalikų Bažnyčia.

Ispanijos istorija ir ispa-nų tautinis gyvenimas yra

tampriai srištas stipria gija su Katalikų Bažnyčia. Visoj šaly bažnytinės šventės kuo-iskilmingiausios švenčiamos ir paminimos. Dievo Kuno šventėje, kaip ir Lietuvoje, miestuose ir miesteliuose pro-cesijai pagaminamos puoš-nios stotys.

Delfo, Katalikų Bažnyčios priešai šiandie Ispaniją ir pravarđiuoja "atžagareivy-stės" šalimi.

Katalikiškoji Ispanija ne-buvo "atžagareiviška" šalis, kuomet senovėje iš ten pasau-lin plito mokslas, kuomet ji buvo galinga valstybė, kuomet jos mokslininkai savo kelionėmis ir atradimais daug gera atliko kitoms tau-toms ir visai žmonijai.

Mat, priešai puolasi dau-giausia delfo, kad Ispanijoje katalikų tarpe atskalonai ne-gali skleisti savo pragaištin-go mokslo, kad jų tas moks-las neberanda sau atitinka-mos dirvos.

Reikia pažymėti faktą, kad žemdirbystės šalis nei neberekalinga tokio viliūgin-go progreso, koks randasi in-dustrinėse šalyse, kur del pi-nigo galvos guldamos.

Viešųjų mokyklų sistema Ispanijoje ne tokia savyje, kai Amerikoje. Gal tai sis-temai ir būtų reikalingos at-mainos. Bet Ispanijoje pri-vatinės mokyklos kuopukiau-sios.

Ispanija nebeturi divorsų įstatymo.

VYSKUPAS APIE AME-RIKONINIA.

Kolumbo Vycių (Knights of Columbus) suvažiavime New Yorke, Buffalos diecezi-jos Vyskupas Turner kalbėjo apie svetimsalių amerikoni-nių Suv. Valstybėse.

Kituomet Vyskupo Turner priešai (kas čia jų neturi) šaukė, kad jis esąs vienas tų, kurie nori svetimsalius kuo-greičiausius suamerikoninti. Šiandie tie patys priešai pripažįsta apie Vyskupą tu-rėję klaidingą nuomonę.

Vyskupas tarp kitko kalbė-jo:

"Katalikų Bažnyčia netiki amerikonizmo priemonei. Nes tas pažemina kiekvieno įgimtą tautinį jausmą. Baž-nyčia apgali histerikų pra-manytas priemones ameriko-ninti ateivius. Kas ateivius iš dailių išorinių amerikoni-ų plunksnų, kuomet nesirū-pinama jo dvasios padėtimi."

Anot Vyskupo, tikras ame-rikonizmas yra tame, kad žmogus neprivalo rustinti Teisingojo Dievo, pildyti ša-lies įstatymus ir gerbti šalies valdžią.

Galybė žmonių Amerikoje, kurie didžiuojasi esą šimtpro-centiniai amerikoniai. Iš pa-žiūros gal ir taip. Bet vidu-je jie dažniausia pilnai supu-ve.

AR ŽINAI KAD

Kolegija lankusiemis ir moks-lavams yra žinoma kad šviesa keliauja apie 186 my-liais į minutą? Ar žinai kad kuomet rukai Helmar Tur-kiškus cigaretes tuojaus su-pranti skirtoma tarpe jų ir paprastųjų nes juose randasi Turkiškas Tabakas? Taigi pa-mėgink o tikrai pamėgsi.

LIETUVIAI AMERIKOJE

E. ST. LOUIS, ILL.

Motinos Šv. Šilavos atidai ir Novena prasidės nedėlioje rugs. 31 d., Nekalto Pras. P. Šv. bažnyčioje. Pamaldos tęsis per 8 dienas ir baigsis 8 dieną rugs. - Sept. Užgimimo P. Šv. dienoje. Bus svečių kunigų iš Chicagos. Laikė Šv. Mšių ir vakarais kasdien bus pamaldos arba Novena ir sakoma pamokslų.

Visus lietuvius katalikus iš E. St. Louis ir apylinkių meldžiui pasinaudoti atlaisdais ir Novena prie Motinos Šv. Šilavos.

Kleb. Kun. S. E. Kolesinskis.

SCHENECTADY, N. Y.

Idomus Piknikas.

Prašome įdomiai perskaityti ir perskaite neužmirškite atsilankyti. Dalykas tame. Musų Šv. Kryžiaus lietuvių parapija rengia rugsėjo (September) 7 dieną pikniką.

Bet ne-tame svarba, nes pikniką gali surengti ir kiekviena parapija. Čia turime atkreipti dėmesį į tą, jog šiame piknike bus atvažiavę iš Lietuvos su ilgiausiais plaukais fotografas, kuris ims visas mūsų draugystės skyrium, visą pikniką ir tai veltui, taipgi šeimynas, gimines ir pavie-

nus, žodžiu kas tik panorės ir savo veidelių nepasigailės. O dar įdomiau, kad šiame musų piknike atsilankys mūsų parapijono P. Lukošiaus ke-turių pudų kiaušė, kurią kiekvienas galės už kvoderį įsigyti ir raitas dainuodamas par-joti. Taipgi bus įvairiausių šposų, kurie kiekvieną žavė-te žavės.

Be to gros geriausia orkestra, šokiai, dainos žaidimai, "zagranienų" virėjų nepap-rasti ir įvairiausi užkandžiai, na ir tikrai lietuviški bei šla-pi gėrimai.

Bet šio pikniko tikslas yra kuopraikliniausias, nes pelnas yra skiriamas dalinai mūsų ir Kazlų - Rudos Bažnyčios labui. Čia ištikrųjų pasirodo mūsų lietuvių prakilniausias širdys kurios Dievo ir arti-mo meilės žvilgsniu, tiesia ranką Kazlų - Rudos varg-dieniams, kad padėjus jiems šimtet Bažnyčiai pasistatyti. Žinoma, gerų širdžių, geri darbai ir geriems tikslams ne-buvo Dievo užmiršti, bet šimt-eriopai atlyginti.

Tad valio Schenectados ir apylinkių kolonijų lietuviai į tą taip prakilnų ir smagų pi-kniką. Pradžią 1 val. po pie-tų iki 11 val. nakties. Foto-grafijas pradės imti lygiai 3 valandą, todėl prašome nesi-vėluoti.

Orkestra gros nuo 3½ iki 11

SV. KAZIMIERO AKADEMĖJOS REMĖJŲ 5-TAS SEIMAS.

Šv. Kazimiero Akademijos Remėjų 5-tas Seimas įvyks Sekmadienį, rugsėjo 28 d. 2 val. po pietų šv. Kazimiero Vienuolyne, 2601 W. Marquette Rd. Chicago, Ill.

Seimas prasidės iškilmingomis Mišiomis šv. 10 val. ryto, kurias atlaikys A. R. D. kapelionas šv. Kazimiero Vienuolyno koplyčioje. Seks pietūs delegatėms Vienuolyne, po to prasidės sesijos 2 val. po pietų.

Kiekvienas skyrius A. R. D. turintis nemažiau 10 narių turi teisės siųsti vieną delegatę. Skyrius turintis daugiau narių, gali siųsti vieną delegatę nuo kiekvienos dešimties narių.

Draugijos (ar tai pašalpinės ar idėjinės) įmokėju-sios A. R. D. nemažiau \$25.00 turi teisės siųsti 2 atstoves Seiman.

A. R. D. skyriai bei Akademijos prieteliai prašomi yra siųsti sumanymus bei patarimus Seiman.

Visi A. R. D. skyriai siųskite delegates Seiman, nes turime ypatingai daug reikalų aptarti.

Atstovės Seiman privalo turėti skyriaus įgaliojimų (mandatą) su skyriaus dvasios vado bei valdybos parašais.

Antanina E. Nausėdienė,
A. R. D. Centro pirmininkė.

val. nakties.

Nuoširdžiai visi esate kvie-čiami.

Komitetas.

PHILADELPHIA, PA.

Šv. Kazimiero par. Seserų namas.

Iki šiol Seserų Kazimierietės gyveno ankštame ir nepatogiam name. Šiomet Gerb. Kleb. Kun. J. Kaulakis ir pa-rapijonai nutarė seserims įtai-syti patogius namus.

Gerb. Kun. Kleb. J. Kaula-kis dovanotus našlaičių prie-glaudai namus pardavė ir už tuos pinigus nupirko gretą seserų namo antrus namus ir dovanoję parapijai. Namai našlaičiams buvo nebereika-lingi, nes liet. našlaitnamį J. E. Kardinolo parėdymu 1923 paraiškino.

Pripirktus namus buvo nu-tarta suleisti su buvusiais se-serų namais ir pertaisyti. Už pertaisymą, suleidimą ir at-naujinimą tų dviejų namų kontraktoriai reikalavo apie \$11,000.00. Kun. Klebonas J. Kaulakis prityręs statytojas kontraktierių netikusius ir perbrangius patiektus projek-tus atmetė. Gerb. senelis-pat-riarka Klebonas Kun. J. Kau-lakis, kad mažiau išleisti pa-rapijos pinigų ir geriau pato-giau pataisyti seserims namus, patsai samdo specialistus lie-tuvius meistrus ir visą darbą prižiūri. Namai jau baigiami taisyti. Visas pertaisymas ir išpuošimas dabar atsieis tik apie \$4,000. Visi parapijonai džiaugiasi, kad taip pigiai.

Kreivos Akis Ištaisomos

DR. SERNER, O. D.

Lietuvis Specialistas
Akiniai \$5 ir augščiau
Val.: 3 iki 9, Ned. 10 iki 1.
3333 South Halsted St.

Lietuvių Dentistas patar-

naus geriau
Franklinas dantų be skausmo
Bridge gėdais aukso. Su masu
pilotom galima valgyti kiekvieną
maistą. Garantuojame visą savo dar-bą, ir žemas mūsų kainas. Sergėkite
savo dantis, kad nkenktų jūsų svei-
katai.
1545 West 47th Street
Netoli Ashland Ave.

labai gerai ir gražiai ištaisys seserims namus. Vargu kur kitur Seserų Kazimierietės turės patogesnius namus ka-čia. Namai iš vidaus ir iš ore gražiai papuošti; prie namų galo ir iš šono gražus sodne-lis. Namų vidus gražiausiai ir patogiausiai ištaisytas. A-part didelios koplyčios, sese-rys turės 19 kambarių; kiekviena sesuo turės po gražų erdvų kambarį; sesuo perde-tinė du kambarių, svečiams 2 kambariai, muzikos kam-barys, bendras ofisas ir gra-žus didelis darbas, bei pasi-zaikšiojimo kambarys. Džia-ugiasi parapijonai, kad taip gražų ir patogų namą Gerb. Kleb. Kun. Kaulakis nemul-s-tamu darbštumu įtaisė, o dar labiau džiaugiasi seserys, ku-rios atvyko svesti ir auklėti mažutėlius.

Triubik.

DETROIT, MICHIGAN

Rungtynės.

Labor Day Belle Isle Parke įvyks nepaprastas išvažiavi-mas, kokio dar Detroito ne-buvo. Svarbiausia tai, kad bus Chicago's L. Vyčių 4 kp. basebolo tymas, kuris atva-žiuoja susirėmti su Detroito lietuviais basebolininkais. Rungtynės prasidės 1:30 No. 2 (Daimont). Kas nori pama-tyti sporto gabumų, prašome pributi paskirtą valandą ir vie-tą.

L. Vyčių 4 kp. basebolininkai dalyvaus šie:

- A. Laurynaitis 1b.
- J. Martinonis cf.
- V. Laurynaitis.
- P. Šmitas 3b.
- B. Butneras ss.
- J. Leckuckas.
- V. Kundokas c.
- S. Šurna 2b.
- V. Beviršis.
- J. Zeringas lf.
- P. Vainauskas rf.
- P. Laurynaitis p.
- F. Mičionis p.
- P. Morkunas ir J. Bereckis.

Detroito L. Vyčių 79 kp.

- Kaciuba rf.
- Balčiūnas lf.
- Kiedzius cf.
- Milleris 1b.
- Daunantas 2b.
- Sudavičius ss.
- Valatka 3b.
- Gustaitis of.
- Russell of.
- Wilson p.
- Goody c.

Taipgi pasižadėjo St. Anth-ony baseball tymas žėisti ne-dėlioje rugs. 31 d. Todelgi

DAININIKĖ M. ČIŽAUSKIENĖ

viena gibiausių lietuvių dai-ninkių (sopranas), kuri daly-vaus Federacijos XIV kongre-so koncerte Detroit, Mich. Rugsėjo 2 d. Išpildys labai gražių dalykų. Tarp kitų pa-žymėtina: "Mano Rožė" - Kačanausko; "Arie" iš oper. "Traviata". Taip jau daly-

vaus duetuose ir sektetė. Čia reikia pažymėti, kad ir p-nia M. Čižauskienė Rugs. 4 d. 7 val. vak. dainuos i Radio Detroit News WWJ.

Reikėtų kiekvienam lietu-viui pasinaudoti proga ir pa-siklausyti malonaus talentuo-tos daininkės balso.

MUZIKAS J. ČIŽAUSKAS

žymus ir garsus daininkas, duetose ir sektete. Federacijos koncerte bus iš-pildyta garsi "Kantata" - Vilniau Seneli", kuriai muzi-ką pritaikė p. J. Čižauskas. Pagaliaus, reikia pažymėti, kad p. J. Čižauskas Rugs. 5 d. 7 val. vak. dainuos i Radio Detroit News WWJ. Kiekvie-nam lietuviui gera proga pa-siklausyti.

chiegiečiai gaus progos su-dviems tymais susiremti.

Dainuos i radio.

Artistas J. ir M. Čižauskai ir ponis S. Greičienė dainuos Detroit News WWJ.

Paskirtos šios dienos: Rugs. 3 d. 7 val. vakare p-ni S. Greičienė, Rugs. 4 d. 7:00 val. p-ni M. Čižauskienė, Rugs. 5 d. 7:00 val. p. J. Či-žauskas. Gera proga pasiklau-syti ir bus garbė lietuviams iš tokių solistų.

Matas.

PRANEŠIMAS

"Motinėlis" Seimas šį me-tą įvyks 2 dieną Rugsėjo (September) Atlantic City, N. J. Strand Hotel 2 valan-dą po pietų.

J. J. Kaulakis, pres.

ADVOKATAI

JOHN I. BAGDZIUNAS

ADVOKATAS

Vada bylos visose Teisėmose. Speciali-
suoja Abstrakcijos. Padoje priima ir
paradavimus. Dokumentus ir įrašius.
7 South Dearborn Street
ROOM 1688 TRIBUNE BLDG.
Telefonas Randolph 2261
Vakaraais: 2151 West 22 St.
Telefonas Canal 1687

S. W. BANES

ADVOKATAS

79 W. Monroe Street
Room 204 Tel. Randolph 2900
Val. nuo 9 ryto iki 5 po pietų
Vakaraais: 2203 So. Halsted Str.
Telef. Yards 1015
Chicago.

G. V. CHESNUL

ADVOKATAS

Metropolitan State Banko Name
2201 W. 22nd St. Tel. Canal 6999

Telef. Central 4411

KASIMIR P. GUGIS

ADVOKATAS

127 N. Dearborn Street
Valand.: nuo 6 iki 8:30
Nedėliomis 9 iki 12
Resid.: 3333 So. Halsted Str.
Telef. Boulevard 4310
Chicago.

Telef. Haymarket 1105

K. JURGELIONIS

ADVOKATAS

1720 West Chicago Avenue
Rytas nuo 9 iki 12. Utarninko ir
Ketvergo vakaraais Naujiųjų
Ofis.
1739 South Halsted Street

JOHN KUČHINSKAS

LIETUVIS ADVOKATAS

2221 W. 22nd St. artl Leavitt St.
Telefonas Canal 2352
Valandos: 9 ryto iki 9 vakaro. Se-
redoj ir Pėtnyčioj nuo 9 r. iki 4
v. Veda visokias bylas visuos
teisėmose. Egzaminuoja Abstrak-
tus ir padirba visokius Doku-
mentus, perkant arba parduo-
dant Lotas. Namus, Farmas ir
Biznius. Skolina Pinigus ant pir-
mo morgičiaus lengvomis išlygo-
mis.

BALYS F. MASTAUSKAS

ADVOKATAS

Buvęs Lietuvos Aistovybės Va-
kingtone Patairėju.
Metropolitan State Banko Name
2201 West 22nd Street
Telefonas Canal 6999

A. A. OLIS

ADVOKATAS

11 S. La Salle st. Room 2001
Tel. Randolph 1034 Val. nuo 9-5
VAKARAIS:
3301 S. Halsted st. Tel. Blvd. 6775
8-9 v. v. apart Panedėlio ir
Pėtnyčio

V. W. RUTKAUSKAS

ADVOKATAS

Ofisas Didmestyj:
29 South La Salle Street
Kambaris 580
Telefonas Central 6390
Vakaraais 3223 S. Halsted St.
Telefonas Yards 4681

Telef. Central 6200

A. E.

STASULANI

ADVOKATAS

Vidurmestyje Ofisas:
Room 211 Chicago Temple Bldg
77 W. Washington St.
CICERO Ofisas: Panedėlio vak.
1814 S. Cicero Av. Tel. Cicero 5036
BRIDGEPORT Ofisas: Eitais vak.
3236 S. Halsted St. Tel. Boul. 6737

J. P. WAITCHES

Lawyer

LIETUVIS ADVOKATAS
Dien.: D. 514-516-137 N. Dear-
born St. Tel. Randolph 5584-5585
Vakaraais 10717 Indiana Ave
Roseland Tel. Pullman 6373

Kas nesigarsina, to niekas nežino.

Advokatai ir daktarams, biznie-
riams ir veikėjams, perkantiems ir
parduodantiems darbu ir darbininkų
įsiskantiems -
vielems "Drauge" garsintis apsi-
moka.

Jei laiko neturi, pasauk:

Tel. Roosevelt 7791

DAKTARAI:

Telefonas Boulevard 1939
Dr. S. A. Brenza
4608 SO. ASHLAND AVENUE
Chicago, Ill.
Val.: 9 ryto iki 12 piet.: 1 po
piet iki 3 po piet. 6:30 vak. iki
9:30 vak.

Tel. Boulevard 0537
Dr. Marya Dowiat-Sass
1707 W. 47th St.
Valandos nuo 8 iki 12 diena, nuo
6 iki 9 val. vak. Nedėliomis nuo
8 iki 2 val. po pietų.

Telefonas Seeley 7439
Dr. I. M. Feinberg
Gydo specialiai visokias vyrų ir
moterų lytiškas ligas
2401 Madison Street
Kamp. Western Ave. - Chicago
Valandos: 2-4 po pietų 7-9 vak.

Tel. Boulevard 2160
Dr. A. J. KARALIUS
Lietuvis Gydytojas
3303 South Morgan Street
Chicago, Ill.

Dr. Maurice Kahn
Gydytojas ir Chirurgas
4631 S. Ashland Ave.
Tel. Yards 0904
Valandos:
Nuo 10 iki 12 piet.
Nuo 2 iki 3 po piet
Nuo 7 iki 9 vakare.
Nedėl. nuo 10 iki 12 piet.

Tel. Boulevard 3886
Dr. J. P. POŠKA
GYDYTOJAS
IR
CHIRURGAS
5337 So. Morgan Street
Valandos: 9-12 ir ryto.
Vakaraais nuo 7 iki 9
CICERO OFISAS:
1243 South 40th Avenue
Telef. Cicero 4676
Valand.: 2-6:30 v. v. kasdien,
Utarninkais ir pėtnyčioms nuo 8
iki 9 val. vak.

Jei nori, kad katalikai lai-mėtų, remk kaip tik išgali, pla-tink katalikų spandą.

DR. A. K. RUTKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4442 So. Western Ave.
Telef. Lafayette 4146

Dr. A. Račkus
Gydytojas, Chirurgas. Obs-
tetrikas ir Specialistas
Elektroterapijos.
ISIMA TONSILUS -
1) - Be skausmo.
2) - Be pėlio ir be skausmo.
3) - Be kraujavimo.
4) - Be kiaušelio sveikatos.
5) - Pateiktas neradikas slėgis, su
1000 tonų valgyti, ir gali būti
1) - Be skausmo.
2) - Be pėlio ir be skausmo.
3) - Be kraujavimo.
4) - Be kiaušelio sveikatos.
5) - Pateiktas neradikas slėgis, su
1000 tonų valgyti, ir gali būti
1) - Be skausmo.
2) - Be pėlio ir be skausmo.
3) - Be kraujavimo.
4) - Be kiaušelio sveikatos.
5) - Pateiktas neradikas slėgis, su
1000 tonų valgyti, ir gali būti
1) - Be skausmo.
2) - Be pėlio ir be skausmo.
3) - Be kraujavimo.
4) - Be kiaušelio sveikatos.
5) - Pateiktas neradikas slėgis, su
1000 tonų valgyti, ir gali būti
1) - Be skausmo.
2) - Be pėlio ir be skausmo.
3) - Be kraujavimo.
4) - Be kiaušelio sveikatos.
5) - Pateiktas neradikas slėgis, su
1000 tonų valgyti, ir gali būti

Ofis Tel. Boulevard 9693
Resid. Tel. Drexel 9191
DR. A. A. ROTH
RUSAS GYDYTOJAS IR
CHIRURGAS
Specialistas Moteriškų, Vyrų ir
Vaikų ir visu chronikų ligų.
Ofisas 3103 S. Halsted St
Kampas 31st Str.
Val.: 1-3 po piet. 7-8 vak. Ned.
ir Šventadieniais 10-12 d.

DR. CHARLES SEGAL
Perkėlis savo ofisą po numeru
4729 S. Ashland Ave.
SPECIALISTAS
Dėliov. Moterų ir Vyrų Ligos
Val.: ryto nuo 10-12 nuo 2-4
po pietų: nuo 7-9 vakare
Nedėliomis: 10 iki 12
Telefonas Midway 2660

Tel. Canal 9257 Vak. Canal 2116
DR. P. Z. ZALATORIS
Lietuvis Gydytojas ir
Chirurgas
1821 So. Halsted Str.
Vaandos: 10 iki 12 ryto; 1 iki 4
po pietų; 6 iki 9 vakare

Tel. Boulevard 2551
Dr. M. ŽILVITIS
Dentistas
Perkėlis savo ofisą iš Neighton
Park po num.
3385 So. Halsted Street

